

I. SVIATOSŤ

Termín pochádza z lat. slova *sacramentum* (tajomstvo).

- od 4.stor. znamená obrad, ktorý ustanovil Kristus

„SVIATOSŤ = VIDITEĽNÉ ZNAKY, KTORÉ SPÔSOBUJÚ TO, ČO NAZNAČUJÚ.“

= POSVÄTNÉ ZNAKY, PROSTREDNÍCTVOM KTORÝCH NÁM KRISTUS UDEĽUJE DARY VYKÚPENIA.

= JEŽIŠ KRISTUS USTANOVIL, ABY SA BOŽIA LÁSKA ROZDÁVALA ĽUĐOM V ZNAKOCH. KAŽDÝ ZNAK SPÔSOBUJE UDELENIE A ROZHOJNENIE BOŽEJ LÁSKY V DUŠI ČLOVEKA.

A Ježiš ich udeľuje dnes! Používa ruky a ústa kňaza, je prostredníkom medzi Otcom a nami. Prijat' sviatosť znamená stretnúť sa s Kristom.

Ale stretnutie s Kristom nie je cieľ sviatosti. On ustavične pracuje na tom, aby nás priviedol k Otcovi. S Ježišom k Otcovi – je náplň každej sviatosti.

Sviatosti sa týkajú všetkých období a dôležitých momentov života kresťana: dávajú zrod a rast, ozdravenie a poslanie životu viery.

V liturgii sviatosti rozlišujeme **2 podstatné prvky**:

- *nemeniteľné* - Božské – pochádzajú od Krista
- *meniteľné* - ľudské – pochádzajú od Cirkvi

CIEĽ SVIATOSTÍ:

- *Posvätenie človeka*: dobre disponovaným veriacim sa posväcujú takmer všetky udalosti ich života milosťou Božou prameniaca vo veľkonočnom tajomstve Kristovho umučenia a zmŕtvychvstania. Kristovou mocou sme vyzdvihnutí na Božiu úroveň.

- *Budovanie Tajomného tela Kristovho, teda Cirkvi* = telo, chrám, stavba (Rim12,4-5; Ef2, 19-22)

- *Vzdávanie úcty Bohu*: odpoveď človeka na Božie sebazjavenie a na jeho pôsobenie. Všetky sviatosti človeka posväcujú a tak ho pripravujú nato, aby mohol oslavovať Boha.

SPOLOČNÉ ZNAKY SVIATOSTÍ:

- *je to sviatosť Krista* – založil 7 sviatostí, Cirkev nemá právo ich rušiť

- *je to sviatosť Cirkvi* – zveril ich Cirkvi, nie súkromným osobám, čiže sú skrze ňu a pre ňu.

- *je to sviatosť viery* – možno udeliť len tomu, kto verí. Sviatosť je vždy prameňom milosti, lenže plodnosť je závislá na viere a disponovanosti prijímajúceho. Akože môžeme vzývať toho, v ktorého ešte neveríme?

A sviatosti nielen vieru predpokladajú, ale aj udržiujú, posilňujú a prejavujú slovami, vecami... preto ich nazývame sviatosťami viery.

- *je to sviatosť spásy* – cez ne možno byť spasený, Cirkev učí, že sú nevyhnutné ku spásu.

- *je to sviatosť večného života* – osov pre celú večnosť. Cez ne sa nám udeľuje jeho božský život.

Kto slávi liturgiu:

Liturgia sviatostí - je dielom celého Krista, Hlavy aj Tela. Ježiš Kristus ju slávi

v nebeskej liturgii spolu s Matkou Máriou, s apoštolmi, všetkými svätými a s množstvom ľudí, ktorí už vstúpili do jeho kráľovstva. Kristus udeľuje sviatosti službou Cirkvi, najmä službou biskupov a kňazov.

Kedy sa slávi:

predovšetkým nedeľa – Deň Pána je hlavným dňom slávenia, deň radosti, rodiny, základom a jadrom celého liturgického roka. Ale liturgiu možno sláviť kedykoľvek, keď pocít'ujeme potrebu stretnúť sa s Kristom a s bratmi a sestrami...

Kde sa slávi:

pravým miestom je chrám, sväté miesto, ktoré je predobrazom nebeského Jeruzalema, ku ktorému ako pútnici kráčame. Ak vonkajšie okolnosti toto nedovoľujú, sám Pán nám takéto miesto vybuduje: kde dvaja traja.... Netreba však miešať posvätné miesta so svetskými, skôr treba na svetské miesta prenášať diakoniu z našich liturgií ako profanizáciu do mystéria.

DELENIE podľa TK:

- sviatosti živých
- sviatosti mŕtvych /krst, pokánie, pomazanie nemocných/

Delenie v súčasnosti:

- *sviatosti kresťanskej iniciácie* – vstup do Božej Cirkvi – krst, Eucharistia, birmovka
- *sviatosti uzdravujúce* – telesne a duševne chorí – zmierenie, pomazanie
- *sviatosti služby spoločenstvu* – manželstvo, kňazstvo

PODMIENKY PRIJATIA

Prijímateľ potrebuje **vieru, nádej a lásku** na obsiahnutie sv. milosti. Nedostatok viery prekáža milosti.

Dôležitý je **dobrá úmysel** - prijímateľ sa musí sám slobodne rozhodnúť, že chce prijať sviatosť a berie na seba záväzky a povinnosti, ktoré sú so sviatosťou spojené.

Potrebná je **dobrá príprava** a aby bol prijímateľ schopný sviatosť prijať.

YSLUHOVATEL SVIATOSTÍ: - riadny

- mimoriadny

KRST – r: biskup, kňaz, diakon

- m: každý laik, i neveriaci ak by konal v intenciách C.

BIRMOVKA – r: biskup, ním poverený kňaz

- m: každý kňaz

EUCARISTIA - r: biskup, kňaz – slávia /celebruje, konsekruje, premieňa/

- r: diakon – vysluhuje /rozdeľuje/

ZMIERENIE – r: biskup, kňaz

POMAZANIE – r: biskup, kňaz

MANŽELSTVO – r: sami mladí /biskup, diakon, kňaz – sú len svedkami/

- mimoriadne môže asistovať obyčajný laik, keď niet kňaza

OVOCIE SVIATOSTÍ: je - *osobné:* život pre Boha v Ježišovi Kristovi

- *cirkevné:* rast v láske a v jej svedeckom poslaní.

ZNAKY A SYMBOLY:

Liturgická oslava v sebe zahŕňa znaky a symboly, ktoré sa vzťahujú na tri veci:

- hmotný svet

Boh sa prihovára človeku cez viditeľné stvorenie, svetlo a noc, vietor a oheň, voda a zem, strom i ovocie hovoria o Bohu a sú znakmi a symbolmi jeho veľkosti a blízkosti. Preto liturgické slávenie dnes potrebuje tieto predmety pre uskutočnenie neviditeľných tajomstiev.

- ľudský život

Znaky ľudského života: umývanie, pomazávanie, lámanie chleba.. vyjadrujú posväčujúcu prítomnosť a vďačnosť voči Stvoriteľovi. Preto má každodenný život človeka veľký význam, lebo práve on má byť posvätený.

- dejiny spásy

Vyvolený národ dostal od Boha rozličné znaky a symboly, ktorými sa vyznačoval jeho liturgický život: obriezka, pomazanie a posvätenie kráľov a kňazov, vkladanie rúk, obety... Aj Ježiš Kristus si často poslúžil znakmi stvorených vecí, symbolickými činmi...

LITURGIA SVIATOSTÍ:

Pri udeľovaní sviatostí sa veriacim v Cirkvi slávi vždy bohoslužba. V nej je prítomný sám Kristus, ktorý pôsobí cez kňazov, biskupov...

Tvorí ju: - **sviatostný znak – matéria a forma sviatostí**

- **ostatné obrady** /pridala ich Cirkev/

Dôležitou súčasťou sviatostných slávení je Božie Slovo a tiež liturgické úkony, gestá, spevy, predmety, znaky, symboly....

SPÔSOB SLÁVENIA SVIATOSTÍ:

- jednoduchý – v nebezpečenstve smrti
- slávnostný – za normálnych okolností

Majú sa vysluhovať za spoluúčasti ľudu, nikdy nie je sviatosť súkromnou záležitosťou. Ježiš Kristus nám sviatosti nevnútil, ale ponúkol ako odpoveď na naše túžby.